

# Budavári Hírmondó



Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XXIV. évfolyam 2019/4. szám **Ádvent**

„Mivel Krisztus születését testileg nem lehet kiosztani – aminthogy ez nem is használna –, azért Isten lelkileg osztja szét mindenkinek az igében. Ha valaki szilárdan hiszi, hogy ezt ő is megkapja, annak Krisztus tiszta születése javára lesz.”

Luther Márton: *Jer, örvendjünk, keresztyének!*



## „Hiszek, segíts hitelenségemen!” (Mk 9, 24) – 2020. év igéje

Ebben a felkiáltásban a hitvallást – *hiszek* – azonnal követi a hitért való könyörgés: *segíts hitelenségemen!* A hit és a kérés szorososan összetartoznak. Egy evangélizációs ének jutott eszembe: „*Hinni taníts Uram, kérni taníts! Gyermeki nagy hitet kérni taníts!*”. Nehezen kér az ember. A kérés az ember szemében sok esetben a gyengeséget jelenti.

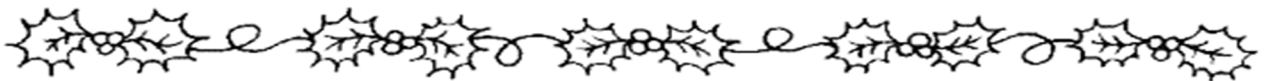
Egyszer régen édesapám a bátyáimmal szülőpermetezésre készülődött. Hárman voltak és nem volt ott hon annyi permetező. Apám szólt egyiküknek, hogy szaladjon át a szomszédba, kérjen egy permetezőgépet. Ő morogva indult a feladatot teljesíteni: „*Nem igaz, hogy nem tudunk még egy permetezőt venni, hogy ne kelljen folyton kunyerálni*” – dörmögte az orra alatt. Édesapám pedig így szólt: „*Tudnánk venni, de minék: ti maholnap már egyre kevesebbet tudtok segíteni, s akkor minék annyi masina; meg kell tanulnotok, hogy kérni nem szégyen. Meg kell tanulnotok, hogy egymásra vagyunk utalva, egymásra vagyunk bízva.*”.

Nehezen kérünk, pedig kérni nem gyengeség és nem szégyen. Előfordul, hogy Istentől kérni is nehezünkre esik néha. Pedig Jézus is arra bátorít bennünket, hogy kérjünk és zörgessünk Istennél. S talán Istentől kérünk is ezt-azt, de eszünkbe jut-e, hogy hitet kérjünk? Lehet, hogy azt gondoljuk, szegény ember az, aki még hinni se tud egyedül. De hinni nem könnyű. Könnyen *elhiszünk* dolgokat, néha túl könnyen is. Így aztán becsapnak bennünket. A Zsidókhöz írt levél 11. fejezetében olvassuk: „*A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és nem a látható dolgokról való meggyőződés.*” S itt megjelenik a bizalom.

Bele merünk menni bizalomjátékokba? Valaki a hátunk mögött áll és biztat, hogy dőljünk bátran, ő megfog. Milyen nehéz ezt megtenni: elkap-e, elbír-e? Vagy valaki beköti a szemünket és vezet. Belekarolunk ugyan, de a szabad kezünkkel széles ívben kaszálunk, keressük a kapaszkodókat – biztos, ami biztos – és folyton ott a kísértés, hogy levegyük a kendőt. Istennel pont így kellene: ráhagyatkozni, hogy vezessen, gondolkodás nélkül a karjába dőlni, ugrani. Ismerős az a példa és játék, amikor egy édesapa azt mondja gyermekének, aki egy magas helyen áll: ugorj! S a gyermek gondolkodás, kételkedés nélkül kacagva ugrik – „Gyermeki nagy hitet kérni taníts!”. Tanuljuk a hit dolgait egy életen át. Hittant tanítunk a gyermekeknek, de tudjuk, hogy a hitet Istentől kapjuk ajándékba. Ezért kell kérni. Ahogy a kisgyermek is nagy bizalommal kéri szüleitől vagy a Jézuskától a karácsonyi ajándékot, így kell nekünk is kérni a hitet. Ez az ember, aki ezt a mondatot kimondta, hitt és hinni is akart. A hit úton járás, soha sem megérkezés. Hiszek, de hitetlen is vagyok; hinni akarok, Te légy ebben segítségemre Istenem! Te ajándékozz meg hittel!

S hogy mi a keresztyén hit? Ki kell mondani hangosan újra és újra: Hiszem, hogy Krisztus értem halt meg, támadt fel, s halálával kiengesztelve Istent, nekem örök életet ajándékozott. Ebből a látószögből átértékelődik földi vándorlásunk, az egész élet. Nem lesz értéktelenebb, de máshol lesznek a hangsúlyok: eltolódnak, egyre inkább a szeretet felé. Ezt az ajándékot kívánom, hogy megkapd, Testvérem, az új esztendőben.

Bencéné Szabó Márta



*Kedves Testvérek!*

*Az evangélium, az örömhír megélése, Karácsony öröme akkor igazi, ha nem csupán egy-két ünnepi napba sűrítjük bele, hanem az év minden napján megéljük. Ha ott él bennünk: az Isten szeret! Isten egyszülött Fiát azért adta, hogy megtanuljunk tőle embertársainkon keresztül viszonzszeretni Istent.*

*Gyülekezetünk lelki közösségében azért imádkozunk, hogy az Ádvent és a Karácsony külsőségeinél legyen erősebb az Ő szeretete bennünk. Így kívánunk gyülekezetünk minden tagjának lelki várakozásban megélt Ádventet és szeretetteljes, békességet teremtő Karácsonyt.*

*Kívánjuk, hogy az új évet is az Ő szeretetével járhassuk.*

*A gyülekezet elnöksége és presbitériuma*

## Egy időszak, ami teljesen más...

Néhány nappal ezelőtt volt tíz esztendeje annak, hogy először ültem orgonapadra a kaskantyú temp-lomban, istentiszteleti szolgálatra. Advent első vasárnapja volt. Zengtek a *Jöjj, népek megváltója* (EÉ 131) és a *Mint fogadjalak Téged, világ Reménységét* (EÉ 141) kezdetű énekeink, melyek azóta is kedvenceim – már ha egy kántor egyáltalán mondhat olyat, hogy van kedvenc éneke.

Mindazonáltal számomra az advent (*latinul adventus – eljönni*) különlegességét annak teológiailag kettős természete adja igazán. Négy vasárnap, melyet kétfelé oszthatunk. Advent első és második vasárnapján az evangéliumi olvasmányok (Jézus bevonul Jeruzsálembe) a Golgota felé tartó Krisztust, a minden élőket és holtakat megítélni visszatérő Urat hirdetik nekünk. Krisztus, az Úr, akit királyként köszönt a sokaság, aki meghalt és feltámadt, az idők végezetén visszatér megszabadítani a halál hatalmától, „*eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat és uralmának nem lesz vége*” – ahogyan a Nicea-konstantinápolyi hitvallás megfogalmazza. Külön érdekes és érdemes megfigyelnünk, hogy a jézusi bevonulástörténet (Mt 21, 1-9) két ünnepet is bevezet: Palmarum vasárnapján (virágvásárnap) a halálba menetelő, de harmadnapon feltámadó Krisztust hirdeti nekünk; az *incarnatio*, a testlélet ünnepe előtt pedig a megszületett, emberré lett Istent, akinek újra eljövételét is várjuk.

A harmadik és a negyedik vasárnap a Krisztusról való tanúságtételt helyezi a szemünk elé. Mindkét vasárnap evangéliumában Keresztelő János a kulcsfigura. János nem csak vízkereszt ünnepének fontos alakja. Ha figyelmesen olvassuk a két történetet, az az érzésünk támad, mintha a két történetet logikailag felcserélték volna. Hiszen a negyedik adventi ünnepnap az a történet, amikor Jézus megkeresztelkedése közben János így vall: „*Én vízzel keresztelek. De közöttetek áll az, akit ti nem ismertek, aki utánam jön, és én arra sem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam.*” (Jn 1, 26-27). Mindezek ellenére a harmadik vasárnapon pedig így szól János, már a börtönből: „*Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?*” (Mt 11, 3b) és Jézusnak tulajdonképpen saját magáról kell tanúságot tennie. Az, aki Krisztust látva hátrálap a szolgálattól és rámutat, hogy ki is az, akit megkeresztel, végül megkérdőjelezi azt, akiről saját maga is tanúskodik.

A két történet azonban a maga „felcseréltségében” is egymásból következik. Tulajdonképpen – meg-látásom szerint – semmi másról nincsen szó, mint amit mi magunk is számtalanszor megtapasztalunk a saját életünkben. Jelesül azt, hogy keresztyénekként hitünkkel, életünkkel és cselekedeteinkkel rendszeresen tanúságot teszünk Krisztusról, mégis, néha nekünk is szükségünk van arra, hogy érezzük, Jézus igenis közel van hozzánk. Nehézségeinkben is. Nem hiába imádkozunk így a negyedik vasárnapon: „*Úr Jézus Krisztus, aki*

*magadhoz hívod a megfáradtakat (...)* Krisztus kegyel-mezzl!”. Ennek a meghívásnak örülhetünk, hiszen a zsolnárossal együtt valljuk a bevezető oltár előtti igé-ben, hogy az Úr utáni sóvárgásunkban lesz igazán nagy örömünk! És ez az öröm a Krisztus-éjszakán, a szent estén teljesedik be.

A keresztyénség évszázadai során e nap jellege és üzenete egyaránt sokat változott. A szentesti liturgia az ünnepet előkészítő áhítatos összegyülekezésekből – amikor is újra olvasták a Krisztusban beteljesedett próféciákat –, a protestáns gyakorlatban sokkal inkább magát a születést ünneplő alkalommá nőtte ki magát. Római katolikus testvéreinknél teljesen más a gyakorlat: a december 24-i előesti ünnep megmaradt az ün-nepet felvezető alkalomnak és az éjféli szertartás az, amikor az „igazi” ünneplés kezdődik. E hangsúly visz-szaállításában számos protestáns gyülekezet – aho-gyan a miénk is – újra bevezették az éjféli szertartáso-kat. Persze ha az ógyházi gyakorlatot nézzük, számos egyházatya, de Órigenész különösen is, egyenesen tiltakozott Jézus születésnapjának megünneplése ellen – mégis, az evangéliumi hagyományok, illetve a II-III. századi feljegyzések nyomán, még ha gyakorta tavaszi ünnepként is, de egyértelműen látszik az ünnep gy-a-korlatának kialakulása.

A karácsony történetének érdekessége, hogy az ünnep kettős tartalommal bírt még a negyedik század elején is: egyfelől a vitatott születésnapot, másfelől Krisztus megkeresztelkedését is ünnepezték. Alexandriai Kelemen (150?-220?) leveléből már tudjuk, hogy Alexandriában a gyülekezetek január 6-án vagy 10-én ünnepezték Jézus megkeresztelkedését és ez egészült ki Jézus megszületésének ünnepével. Tehát előbb volt a vízkereszt ünnep, mint a karácsonyi, és jól látszik, hogy vízkereszt három evangéliumi története (Jézus megkeresztelkedése, a három király hódolata és a ká-nai menyegző) Jézus istenségét hivatott hirdetni.

Jól érzékelhető és látható tehát, hogy a karácsonyi ünnepkör liturgikus alkalmain rendkívül gazdag és körbeéró teológiai mondanivaló tárul elénk. Az Isten Fia, aki eljön megítélni, jeleket és csodákat tesz; illetve mások tanúsítják, hogy ő valóban a világ és az élet Ura, a megszületett Kegyelem.

Bányai Tamás



## Budavár 1999 Nagy változások

### EGYKOR ÉS MOST

*Cikksorozatunkkal gyülekezetünk múltját szeretnénk megeleveníteni. De a múltra tekintés sohasem lehet öncélú. Segít meglátni a hibáinkat, meglátatni azt, hogy mi változott. És segít abban is, hogy hálát adjunk a megtett útért, a fejlődésért, és azért, hogy Isten sok-sok emberi gyengeség ellenére megtartsa egyházát, s benne gyülekezetünket.*

Az év kiemelkedő egyháztörténelmi eseménye kétségtelenül a Lutheránus Világszövetség és a Vatikáni Keresztény Egységet Előkészítő Főpapi Tanács közös bizottsága által, több év munkája nyomán kidolgozott Közös Nyilatkozat aláírása volt. Erre 1999. október 31-én került sor Augsburgban éppen azon a helyen, ahol az evangélikusok 1530-ban V. Károly császár elé terjesztették az Ágostai Hitvallást. Az evangélikus Szent Anna templomban ünnepélyes istentisztelet keretében katolikus részről Edward Idris Cassidy bíboros és Walter Casper püspök, evangélikus részről Christian Krause püspök és Ishmael Noko, az LVSZ elnöke írta alá a dokumentumot.

A Közös Nyilatkozat szerint „együtt valljuk meg: egyedül kegyelemből, Krisztus üdvözítő munkájába vetett hit által és nem a mi részünkről meglévő bármely érdem szerint fogad el minket Isten, és kapjuk a Szentlelket, aki megújítja szívünket és egyúttal fölkészít és felhív a jó cselekedetekre”.

E nagy esemény magyar vonatkozása, hogy a dokumentum kidolgozásában résztvevő közös bizottságban a Lutheránus Világszövetség megbízásából társelnökként dr. Harmati Béla püspök vett részt. Az esemény az egyházak közötti jelentős közeledés jele volt.

Hazai evangélikus egyházunkban is nagy igazgatási változások történtek 1999-ben. Ebben az évben állt fel a zsinat által hozott törvény szerint a három egyházkerületi modell. Az újonnan létrejött Északi Egyházkerület egy egyházmegyével bővült. Ettől fogva a Dél-Pest Megyei Egyházmegye is az Északi Egyházkerülethez tartozik. Az új Déli Egyházkerület mellett megkezdte működését a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület is. A zsinat által meghozott új törvény a gyülekezetekben is tisztújítást írt elő a 2000. évre. Erre közösségünknek is gondolnia kellett.

Gyülekezetünk életének meghatározó eseménye volt templomunk és az épületeink külső felújítása. A homlokzatok megújítása mellett sor kerülhetett a már halaszthatatlan tetőfelújításokra is. A munka a gyülekezet áldozatkészségén túl jelentős

állami támogatásból és a nürnbergi testvérgyülekezetünk, a St. Sebald gyülekezet jelentős támogatásával valósulhatott meg. November 14-én hálaadó istentisztelet keretében köszöntük meg Istennek az elvégzett munkát. Az igehirdetés szolgálatát Szebik Imre püspök végezte. Az istentiszteletet követő közgyűlésen dr. Stúr Dénes egyházközségi felügyelő ismertette a felújítás menetét. Nagy Gábor Tamás polgármester köszöntője után a testvéregyházak képviselői (Riskó János református, Csermely Endre római katolikus és Pásztor Bazil görög katolikus lelkész) mondtak áldást gyülekezetünkre és megújult templomunkra. A nürnbergi testvérgyülekezet nevében Christian Dannenfeld köszöntötte gyülekezetünket.

Ezen kívül más események is gazdagították gyülekezetünk életét. Április 18-án szeretetvendégség keretében tartott előadást Jelenits István piarista teológiai tanár „A reformáció a reformálódó római katolikus egyház szemével” címmel. Ugyancsak áprilisban köszöntöttük az azóta elhunyt Bozóky Éva írónőt, aki életművéért Aranytollat kapott. A schrobenhauseni testvérgyülekezetünktől meghívást kaptunk abból az alkalomból, hogy 10 éves a kapcsolat a két közösség között. Ez a látogatás egy évvel később valósulhatott meg. November 7-én ünnepi istentiszteletet tartott templomunkban a Fébé Evangélikus Diakonissza Egyesület, megalakulása 75. évfordulója alkalmából. A közgyűlésen sok külföldi vendég vett részt. A jeles évfordulóról Madocsi Miklós Fébé-lelkész emlékezett meg, az igehirdetés szolgálatát pedig Szebik Imre püspök végezte. Megemlékeztünk Sztéhlo András halálának 100. évfordulójáról is.

Ebben az évben álltak fel és kezdtek működni gyülekezetünkben a presbíterek által koordinált munkacsoportok is – egy kivételével. A Gyülekezettörténelmi Munkacsoport ugyanis az 1995-ös évforduló megünneplésére jött létre 1994-ben, akkor még ad hoc jelleggel – többek között néhai Fabiny Tibor egyháztörténész professzor, Németh Margit, Koren Emil, Toperczer Oszkár részvételével –, de az ünnep után Balicza Iván lelkész testvérünk kérésére folytatta és folytatja a munkát mind a mai napig.

Kiemelkedő esemény volt közösségünk életében az is, hogy a karácsony első napján tartott istentiszteletünket a rádió egyenes adásban közvetítette.

Urunk sokféle ajándékkal gazdagított bennünket ebben az évben is. Istennek legyen hála mindezért!

*Herzog Csaba*





## A színek mögött az Úrra is figyelve

*Konczos Éva evangélikus vidéken, Csanádalbertiben született és egész életét a gyermekek nevelésének szentelte. Az anyag, a forma szépségét igyekezett megmutatni tanítványainak, ám mindig ügyelt arra is, hogy a látható világ művészi értelmezésén túl az Úr üzenetét is megláttassa a nebulókkal. A teremtett világ szépségét igyekezett megragadni rajzban, festményekben, vagy akár egy ügyesen megformált csuhébabában. Most is ezt teszi, amikor a Budavári Hírmondót illusztrálja.*



Szinte a véletlennek köszönheti, hogy ráta-  
lált a budavári evangéli-  
kus gyülekezetre.

Konczos Éva festő-  
művész, rajztanár fiatal-  
ságának java részét  
Szarvas környékén töl-  
tötte. Aki egy kicsit is  
járatos a hazai „lutherá-  
nus földrajzban”, az tudja, hogy az a vidék ma is kicsi  
egyházunk egyik legfontosabb fellegvére. Élnek ott ma-  
gyar és szlovák gyökerű evangélikusok is szép számmal –  
Konczos Éva éppen egy az utóbbiak közül. Ma is  
büszke tót felmenőire, bár amikor jó néhány évvel ez-  
előtt pozsonyi önálló kiállítása után interjúra kérte a  
szlovák sajtó, bizony már csak magyarul tudott felelni  
a feltett kérdésekre, de szeretettel fogadták.

A szarvasi évek közben megtartotta budavári laká-  
sát is: néha egy kicsit itt, egy kicsit ott időzött, aztán  
az idő haladtával mind terhesebbé vált számára az in-  
gázás, így végleg berendezkedett a Bécsi kapu téren. Mi,  
akik hózivataros januári vasárnapokon a reggeli tea  
mellett azt latolgatjuk, hogy vajon nekivágjunk-e ebben  
a zegernye időben, elinduljunk-e a 11 órás istentiszte-  
letre, akár irigyelhetjük is őt, akitől csupán egy kőhají-  
tásnyira van a templomunk. Mégis, egy véletlen kellett  
ahhoz, hogy végül is belépjen a kapun. Úgy mesélte,  
hogy Samu Piroska terelte be először a vári „nyájba” –  
szó szerint a kapuban szólította meg és invitálta be kö-  
zénk.

Aztán itt is maradt. Jobbára a hátsó sorokban szo-  
kott ülni. Megszokta, csak mostanában már mintha  
egyre messzebb lenne az énekeket jelző tábla, mert so-  
káig kell silabizálnia a számokat. Vagy a szemész tele-  
fonszámát kellene inkább kibogarásznom – mondja ha-  
miskás mosollyal Éva.

De a maga elé tett rajzlapot még ma is kiválóan és  
szívesen látja. Mert ma is alkot: jelenleg éppen egy  
Szarvas környéki tájat ábrázoló képen dolgozik. Aján-  
dék lesz Samu Piroskának karácsonyra. Ritka kedves,  
szeretetre méltó ember, nagyon megérdemli – mondja  
Éva. Annak idején ő is többször megfordult a szarvasi  
alkotótáborban.

Imisit persze egy kicsit már ő is ismerte, hiszen  
Bence Áront tanította a Kincskereső iskolában, ahol pe-  
dagógus társaival együtt a gyermekek tehetségének ki-

bontakoztatásán munkálkodtak. Éveken keresztül szer-  
veztek nyári képzőművészeti alkotótáborot a kincskere-  
sős gyerekeknek Szarvason és Éva mindig arra töreke-  
dett, hogy a képzőművészet mellett a hitet, Krisztus ta-  
nítását is a gyermekek fejébe, vagyis inkább szívébe  
plántálja.

Konczos Éva, ha csak teheti, a 11 órai istentiszte-  
letre ül be, de nagyon szívesen hallgatja a templomi  
koncerteket vagy éppen a szabadegyetemi előadásokat  
is. Idén nyáron még egy egész hetes képzőművészeti fog-  
lalkozást is tartott a vári gyerekeknek: rajzoltak, festet-  
tek, bábokat készítettek. Karácsony előtt pedig újabb  
foglalkozásra készül: kukoricacsuhéból fognak angyalo-  
kat készíteni, ami szép dísz lehet majd a karácsonyfán.  
Hol tanulta ezt? Persze Szarvason, hiszen életének majd  
minden ösvénye oda fut vissza.

Pedagógus munkája mellett mindig foglalkozott ki-  
adványok, könyvek illusztrálásával is – így rendszeresen  
rajzolt a szarvasi evangélikus gyülekezet lapjába is. Ezt  
a hagyományt folytatja most a Hírmondóban: rajzaival  
a gyülekezet lapjának olvasói rendszeresen fognak talál-  
kozni.

Éva azt mondja, hogy azért szereti a budavári gyü-  
lekezetet, mert úgy érzi, összetartó, becsületes emberek-  
ből álló közösség, ahol sok barátira is talált.

Az pedig külön jó, hogy csupán karnyújtásnyira  
van a templom, mert így fizikai és lelki élete egyetlen  
összefüggő, összetartozó térben zajlik, ami erőt és biz-  
tonságot ad neki.

I.L.L.



ISTEN NEM CSAK A BIBLIÁBAN ÍRJA LE  
AZ EVANGÉLIUMOT, HANEM A FÁKRA,  
VIRAGOKRA FELHŐKRE ÉS CSILLAGOKRA

LUTHER MÁRTON

## Élet, példa után

Ferenc pápát arra kérték, hogy gondolja át a cölibátusra vonatkozó szabályokat, különben nem lesz elég katolikus pap az Amazonas környékén – írja az Euronews. A pápa nemrég találkozott dél-amerikai katolikus püspökök egy küldöttségével, akik arról beszéltek, hogy súlyos paphiány van a régióban, és ha folytatni akarják a térítést az Amazonas mentén, akkor drasztikus változtatásokra lesz szükség.

Az ötletet 128 igennel és 41 nemmel támogatták, így Ferenc pápán a sor, hogy döntést hozzon a kényes kérdésben. Ha a pápa elfogadja az ajánlatot, akkor a jövőben olyan segédlelkészek is papnak állhatnak az Amazonas mentén, akiknek stabil családi állapotuk van és már bizonyítottak vezetőként a saját közösségükben. A javaslat ellenzői viszont attól félnek, hogy ez utat nyithat a házaspapok intézményének bevezetéséhez. Eddig a hír.

Látom magam előtt a végtelen mélységű erdőt, melyben az ember akkor is esendőnek érzi magát, ha azok veszik körül, akiket a legjobban szeret. Nagy szükség van itt az Úrra, valami mindent mozgató, eldöntő, óvó hatalomra, akiről konokul hihetjük, hogy – minden gyarlóságunk dacára – számon tart bennünket. Akihez szólni is lehet, vagy inkább kell. Persze nem mindegy, hogyan tesszük ezt. Bár jó az Úr, türelmes, még a csetlő-botló szavakat is meghallja.

De kell a közösség is, mert az együtt kimondott szó erősebb. Közösséget pedig az ember épít, illetve talán a Szentlélek, de az erdőben (és a posztmodern civilizáció rettentő rengetegében) az ember nélkül talán még neki is beletörne a bicskája a feladatba. Pap kell. Olyan, akire hallgathatnak, akinek az élete elől jár, aki után érdemes menni. Az is benne volt a hírben, hogy az Amazóniát sújtó társadalmi igazságtalanság és a nélkülözés nem engedi hozzáférni a teológiai tanulmányokhoz az őslakosokat, vagyis akarnának ők ténylegesen közelebb férkőzni az Úrhoz, de csak a vágy jut nekik – ami nem kevés, de nem is elég.

Ez az okos pápa pedig rátekint a bajra, eltöpreng és mond egy olyat, ami megrázza a katolikus egyházat. Kicsit olyan, mint Márton testvér volt. Ő is mondott ezt-azt, aztán a kerekedő vihar megcibálta egész Európát, az egész, Krisztus szavát addig csak latinul ismerő(?) kereszténységet.

Ha jól emlékszem azt mondta egyszer: ha télvíz idején a tomboló fergeteg nem engedi, hogy a család felkerekedjen és elmenjen a templomba, akkor üljenek az asztal köré, a családfő üsse fel valahol a Bibliát, olvassanak fel egy Igét és beszélgessenek róla. „Ahol ugyanis ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18, 20)

Hogy ilyenkor ki a pap? Talán mindegy is. Él, együtt lélegzik a közösség, és valóban megélhető az egy irányba figyelés. A családfő példát mutat, teszi a dolgát, ahogyan a rómaiak mondták: „bonus pater familias”. A „jó apa gondosságával” – szól az európai jogrend máig érvényes fundamentumát adó, Justinianus

által rendszerbe foglalt törvénygyűjtemény, és ezzel az élet egyik, magyarázatra legkevésbé szoruló alapelvét fogalmazza meg.

Boldogult úrfi korom óta több lelkészgeneráció beszélt hozzám Budavárban. Emlékszem mekkora megtiszteltetésnek éreztem, amikor a házasságomra bő három évtizeddel ezelőtt áldást adó Szebik Imre püspök úr néhány esztendővel ezelőtt azt mondta: tudod mit, most már inkább tegeződjünk! Imre bátyám, aki ma is olyan szeretettel néz a mellette mindvégig tartó párjára, mint én a magaméra. Megismertem Balicza Iván testvérem fájdmakkal, bukásokkal és felzőkellésekkel teli életét, és láttam azt a tiszteletré méltó akarást, ahogyan igazi embert faragott gyermekeiből. És persze itt van Imre és Márti, akiknek egy kicsit mind a családjuk vagyunk: tartozunk hozzájuk, vagy már inkább a hozzátartozóik vagyunk. Nem eresztik el a kezünket, holott hosszú évtizedek óta hordozzák saját saját életük és gyermekeik nevelésének minden örömét, terhét.

Bonus pater familias. Amikor annak idején jurátsuként a római jogot bifláztam, legfeljebb éreztem, hogy ez valami fontos dolog lehet. Ma pedig, jócskán lefelé tartva a lejtőn, már tudom. A példa pedig erőt ad. Meg lehet csinálni, bár néha kutya nehéz, futna az ember lélekszakadva. Aztán mégis marad és ettől a lelkek nem szakadnak, hanem még szorosabbra zárnak. Az erdő éppen olyan, mint az élet: állandóságában örökké változó, kiszámíthatóságában is veszedelmes és csak az arra méltókat tartja meg. Jól jön az, ha van olyan ember, akit élete tesz méltóvá arra, hogy segítsen szót érteni az Úrral.

És tudja ezt ez az okos pápa.

I. L. L.

Áprily Lajos

### Karácsony-est

*Angyal zenéje, gyertyafény –  
kincses kezem hogy lett szegény?*

*Nem adhattam ma semmi mást,  
csak jó, meleg simogatást.*

*Mi győzött érdességemen?  
Mitől csókolhat úgy kezem?*

*Simogatást mitől tanult?  
Erembe Krisztus vére hullt?*

*Szemembe Krisztus-könny szökött? –  
kinyúló kézzel kérdezem.*

*Áldott vagy a kezek között,  
karácsonyi koldus-kezem.*

## Eseménynaptár – 2019. Ádvent

### December 1.

#### Ádvent 1. vasárnapja

Istentisztelet a szokott rendben

- 11.00** – Konfirmandusok bemutatása az istentisztelet keretében
- 16.00** – Családos délután – kisgyermekes családok találkozója. Témánk: *Aldjon meg téged az ÚR – Az ünnepszentelés*  
Kézműves foglalkozás és jótékonyági vásár előkészítése  
FORDÍTOTT MIKULÁS
- 18.00** – Orgonazenés áhítat, orgonál: *Bán István*

### December 3. kedd

- 16.00** – Karácsonyi diakóniai csomagok összeállítása
- 18.00** – Ádventi áhítat – *Áldás: Atyák szívét a gyermekekhez...* Igehirdetés és a gyülekezet tagjainak zenei szolgálata
- 19.00** – Presbiteri gyűlés

### December 4. szerda

- 19.00** – Fügefa – Felnőtt keresztségre, konfirmációra készülők és fiatal-, közp generációhoz tartozók alkalma a Sára teremben  
*Homályban tapogatózva*

### December 5. csütörtök

- 19.00** – Ádventi Orgonaestek No. 1.  
*Kovács László Attila* (Nyíregyháza)

### December 8.

#### Ádvent 2. vasárnapja

Istentisztelet a szokott rendben

- 17.00** – *Mennyei béke*  
A Budavári Gospel Kórus és a *Seven Houses Gospel Choir & Band* közös koncertje
- 19.00** – Fészekrakó kör – házasságra készülők fiatalok és fiatal házaspárok köre  
Téma: *A szeretet kifejezése*

### December 9. hétfő

- 19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem  
*Dr. Békés Sándor* teológiai professzor teológiai esztétika témában tart előadást



### December 10. kedd

- 18.00** – Ádventi áhítat – *Áldás: Nagy dolgokat tett velem az Úr!* Igehirdetés és a gyülekezet tagjainak zenei szolgálata

### December 12. csütörtök

- 19.00** – Ádventi Orgonaestek No. 2.  
*Bán István*

### December 14. szombat

- 15.00** – Japán nyelvű karácsonyi műsor  
Szervezi: *Elek Aya*  
A japánul elhangzó evangéliumi programra szeretettel várják az érdeklődőket!

### December 15.

#### Ádvent 3. vasárnapja

Istentisztelet a szokott rendben

- 16.00** – Ádventi zenés szeretetvendégség a német ajkú gyülekezettel közösen

### December 17. kedd

- 18.00** – Ádventi áhítat – *Áldás: Félelem nélkül szolgáljunk neki!* Igehirdetés és a gyülekezet tagjainak zenei szolgálata

### December 18. szerda

- 19.00** – Fügefa – Felnőtt keresztségre, konfirmációra készülők és fiatal-, közp generációhoz tartozók alkalma a Sára teremben  
*A reménytelenséget reményre váltva*

### December 19. csütörtök

- 19.00** – Ádventi Orgonaestek No. 3.  
*Ruppert István* (Liszt Ferenc Zeneakadémia – Győr)

### December 21. szombat

- 18.00** – A *La Caffettiera Stioppeta* kórus jótékonyági ádventi koncertje  
Vezényel: *Murányi Eszter*  
Az adományokat a borsodi térség rászoruló közösségeinek támogatására gyűjtjük!

### December 22.

#### Ádvent 4. vasárnapja

Istentisztelet 9.00 és 11.00 órakor

- 16.00** – Családok karácsonya – Gyermek karácsonyi szolgálata
- 18.00** – *Megosztott öröm – Karácsonyi vacsora*  
A gyülekezet presbitériuma szeretettel várja azokat, akiknek nincs kívül megosztani az ünnep örömét. A vacsorára jelentkezni lehet december 15-ig személyesen vagy e-mailben a Lelkészi Hivatalban

### December 24. kedd

#### Szenteste

Budavárban:

- 16.00** – Szentesti istentisztelet  
Igén hirdet: *Péter Zoltán*
- 24.00** – Éjféλι istentisztelet  
Igén hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

- 16.00** – Igén hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

### December 25. szerda

#### Karácsony 1. napja

Budavárban:

- 9.00** – Igén hirdet: *Bence Imre*
- 11.00** – Igén hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*
- 18.00** – Igén hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

- 9.00** – Igén hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

Egyházközségi vendégszoba van a Fortuna u. 25-ben. Használatáról érdeklődni *Bencéné Szabó Márta* lelkésznél lehet a +36-20-824-3057 számon.



## December 26. csütörtök Karácsony 2. napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

18.00 – *AZ ESTI ISTENTISZTELET ELMARAD*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

## December 29. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

18.00 – Az istentisztelet után ifjúsági előszilveszter  
Közösségi alkalom sok játékkal, vetélkedőkkel, énekléssel

## December 31. kedd Óév napja

Budavárban:

18.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

23.30 – Óévbúcsúztató személyes áldással

Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

18.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

## 2020. január 1. szerda Újév napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Istentisztelet után újévi áldáskérés és koccintás a gyülekezeti teremben

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

## Január 5. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Családos délután

18.00 – Orgonazenés áhítat

A 3. Dunántúli Orgonaverseny díjazottjai

## Január 6. hétfő Vízkereszt ünnepe

18.00 – Istentisztelet

Igét hirdet: *Péter Zoltán*, közreműködik:  
*Thomas Athanaselos* görög gitárművész

## Január 7. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

## Január 12.

### Vízkereszt ünnepe utáni 1. vasárnap

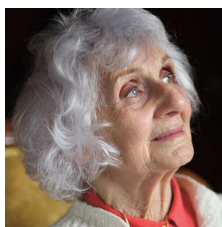
Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó – A házasságra készülő fiatalok alkalma, közösségi jegyesoktatás  
Témánk: *Kettesben*

## Január 13. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem  
*Fahidi Éva* holokauszt-túlélő lesz a vendégünk, aki a *Sóvirág* c. színdarabban és a *Létezés eufóriája* c. filmben is játszik



## Január 18. szombat

Presbiteri nap – gyülekezet presbitériumának közösségépítő, lelki napja

## Január 19-26.

### ÖKUMENIKUS IMAHÉT

Az ökumenikus imahét alkalmait a kerület református és katolikus gyülekezeteivel közösen tartjuk. Az alkalmak helye és időpontja szórólapokon lesz követhető.

## Január 19.

### Vízkereszt ünnepe utáni 2. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

## Január 26.

### Vízkereszt ünnepe utáni 3. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

A 11 órakor kezdődő istentisztelet után kávézás

19.00 – kALAP Férfikör

## Február 1. szombat

16.00 – Gyülekezeti családós farsang, jelmezbál, tombola a Kápolnában

## Február 2.

### Vízkereszt ünnepe utáni 4. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Orgonazenés áhítat, orgonál: *Bán István*

## Február 4. kedd

18.00 – Bibliaóra

19.00 – Presbiteri gyűlés

## Február 9.

### Vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Ifjúsági zenés istentisztelet

19.00 – Fészekrakó – A házasságra készülő fiatalok alkalma, közösségi jegyesoktatás  
Témánk: *Viharban*

## Február 10. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem  
*Dr. Visky András* kolozsvári színész, dramaturg a teológia és színház kapcsolatairól fog szólni



## Február 16.

### Hetvened vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

## Február 23.

### Hatvanad vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

A 11 órakor kezdődő istentisztelet után kávézás

19.00 – kALAP Férfikör

A Sára terem alkalmas családi programok, születésnapok és egyéb alkalmak megtartására. Örömmel állunk ezzel is a gyülekezet tagjai rendelkezésére. Érdeklődni *Kovács Kata* hitoktatónál lehet +36-20-824-9031 telefonszámon.

## Alkalmaink

### Hetente

#### **Vasárnap**

**11.00** – Gyermek-bibliaóra – ovisok, alsósok és felsősök részére

#### **Hétfő**

**16.00** – Gyülekezeti bibliaóra Budagyöngyén

#### **Kedd**

**18.00** – Gyülekezeti bibliaóra a Várban

**19.00** – Gospel Kórus próbája a Sára teremben

#### **Szerda**

**19.00** – Schütz Kórus próbája a kápolnában

#### **Csütörtök**

**9.00** – Imakör

**10.00** – Nyugdijas kör

**18.30** – Olvasókör a Sára teremben  
(Még dec. 5-én, 12-én, 19-én és 2020. jan. 9-én és 16-án! Január 23-tól átveszi helyét a „Sarokkő” tanfolyam.)

#### **Péntek**

**17.30** – Mérték – többgenerációs hittanóra hittan, konfirmáció, ifjúsági és szülők beszélgetős köre

### Kéthetente

#### **Kedd**

**10.30** – Baba-mama kör – minden hónap 2. és 4. keddjén

#### **Szerda**

**19.00** – Fügefa –interaktív bibliatanulmányozás a középgeneráció számára. Azokat a felnőtteket is várjuk, akik keresztségre vagy konfirmációra készülnek. Januártól *Luther Márton: Jó cselekedetekről* írt értekezése alapján foglalkozunk a 10 parancsolattal. Időpontok: január 15. és 29.; február 12. és 26.

### Havonta

#### **Vasárnap**

**12.00** – Gyülekezeti kávézás – a hónap utolsó vasárnapján a 11.00-kor kezdődő istentisztelet után

**16.00** – Családos délután – hónap 1. vasárnapján

**18.00** – Orgonazenés áhítat – hónap 1. vasárnapján

**18.00** – Ifjúsági zenés istentisztelet – hónap 2. vasárnapján

**19.00** – Fészekrakó kör – közösségi jegyesoktatás – hónap 2. vasárnapján

**19.00** – kALAP Férfikör – hónap utolsó vasárnapján

#### **Hétfő**

**18.30** – Filmklub a Sára teremben – hónap utolsó hétfőjén

**19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem – hónap 2. hétfőjén

#### **Kedd**

**18.00** – Presbiteri gyűlés – hónap 1. keddjén

### Máltai Szeretetotthon

A Diakóniai Munkacsoport havi egy alkalommal, szerdánként 14–15 óra között áhítatot tart a Máltai Szeretetotthonban. Újabb szolgálatot végző testvérek jelentkezését várják.

*Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375*

Felhívjuk beteg vagy idős testvéreink figyelmét, hogy akik szeretnének otthonukban úrvacsorával élni, telefonon vagy a gyülekezeti honlapon, a szolgálatok/látogatás menüpont alatt található űrlapon keresztül egyeztetethetnek időpontot, és a lelkészek szívesen meglátogatják őket.

Telefon: *+36-1-356-9736* (hétfőtől-péntekig 9–13 óra között), vagy <http://budavar.lutheran.hu>



### Fordított Mikulás

Adventi akciónk keretében a borsodi gyülekezetek gyermekeinek megajándékozására gyűjtünk adományokat: gyermekjátékokat, iskolaszereket, édességet és **(ruhaneműn kívül)** minden olyan ajándékot, amely a szegény sorsúak életét segítheti.

### Cselekvő szeretet

Gyülekezetünkben régóta hagyomány, hogy a karácsony előtti hetekben meglátogatjuk rászoruló és rég nem látott idős testvéreinket. Kérjük, ha környezetében tud olyan evangélikus testvérről, aki kora vagy betegsége miatt nem tud eljárni templomunkba, alkalmainkra, jelezze felénk.

Mindenkit várunk **december 3-án, kedden 16.00 órától** a Kápolnába, a karácsonyi csomagok elkészítéséhez, és olyan testvérek jelentkezését is, akik a karácsony előtti hetekben szívesen meglátogatnának egy-két idős testvérünket. Kérem, ha észrevételük vagy kérdésük van, hívják bizalommal a Lelkeszi Hivatalt, vagy személyesen engem.

*„Tárjátok ki ti is szíveteket.” (2Kor 6,13b)*

*Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375*

Kérjük, hogy adóbevalláskor gondoljon alapítványunk működésére és az Evangélikus Egyházra, bátorítsa ismerőseit is a 2 x 1% felajánlására! A Magyarországi Evangélikus Egyház kódja: **0035**  
A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány adószáma: **18007545-1-41**  
A felajánláshoz szükséges formanyomtatvány a NAV honlapjáról letölthető, illetve a templom bejáratánál – kitöltve – megtalálható!  
Köszönettel: az **Alapítvány Kuratóriuma**

### Kedves Testvérek!

Az elektronikus levélcímmel rendelkező testvéreket kérjük szeretettel, hogy jelezzenek vissza: továbbra is postán kéri a Budavári Hírmondót, vagy szívesen fogadják az e-mail címükre. Az elektronikus úton történő továbbítás gyorsabb és olcsóbb. Igaz ugyan, hogy több esetben a tömegesen elküldött levelek „visszapattanhatnak”. Kérjük azt is jelezzék, ha az elmúlt időszakban se postán, se e-mailen nem kaptak Hírmondót.  
Együttműködésüket köszönjük!



## Luther Márton: A jócselekedetéről

### VEDD ÉS OLVASD

Most egy olyan Luther-írást szeretnénk a testvéreknek olvasásra ajánlani, amelyet reformátorunk 1520-ban írt; amely ugyan nem harcos reform-irat, de mégis csak megalapozta a reformátori gondolkodást. Luther A jó cselekedetéről című sermo-ját (értekezését) János szász hercegnek ajánlotta. 1520. március 25-én kelt levelében említi először Luther, hogy nekifogott a sermo megírásához. Spalatin, Bölcs Frigyes titkára pedig már június 8-án ezt írta J. Hess reformátornak szóló levelében: „Elküldöm Martinus kiváló könyvét a jócselekedetéről, amit gyönyörűséggel fogsz olvasni, ahogy az összes írását szoktad.”

A sermo első kiadása tehát 1520-ban jelent meg Von den guten Wercken címmel. Magyarra Takács János, néhai hódmezővásárhelyi lelkész fordította először 1937-ben. Takács János fordítását a rendszerváltást követően újra kiadták, majd a reformációi emlékévre megjelent Luther válogatott művei című sorozat 2. kötetében látott újra napvilágot.

Az értekezés a Tízparancsolat alapján veszi végig a jócselekedeteket, azt hangsúlyozva, hogy csak azok a jó cselekedetek, amelyeket Isten parancsolt és amelyek hitben mennek végbe. Így az első parancsolat alapján kimondja Luther, hogy a legfőbb jócselekedet a hit: hit nélkül minden jó szándékú cselekedet halott.

„Sokan vannak, akik imádkoznak, böjtölnek, alapítványokat tesznek, az emberek szemében tisztességes életet élnek, de ha megkérdezed őket, hogy bizonyosak-e afelől, hogy amit cselekszenek, az az Isten rendelkezésére van, nemmel felelnek... Íme, ezek a cselekedetek hit nélkül mennek végbe, ezért holtak és teljességgel értéktelenek, mert amilyen a lelkiismeretük, az Istenbe vetett hitük, olyanok a cselekedeteik is, amelyek abból fakadnak... Ha azonban tovább kérdezed őket, hogy jócselekedetnek tekintik-e a munkát, az iparűzést, a jövés-menést, az evés-ivást, az alvást, általában minden testi és általános szükségletre irányuló minden tevékenységet, és hiszik-e, hogy ezek Isten tetszésére vannak, tagadóan válaszolnak, s a jócselekedetek körét a templomi imádkozásra, böjtölésre, alamizsnálkodásra szorítják, minden más cselekedetet pedig hiábavalónak, Istenre nézve közömbösnek tartanak.”

Az értekezés rengeteg bibliai idézettel igyekszik megértetni azt, hogy a hit, az Istenre hagyatkozó bizalom lehet az eredője a jócselekedetnek – tehát az első parancsolat, amely az egy Istenbe vetett hitre hív, a legfontosabb. Takács János saját fordítását a könnyebb olvashatóság kedvéért részekre tagolta és külön alcímekkel látta el. Most az egyszerűség kedvéért és kedvsínálóként álljon itt néhány ilyen alcím:

*A Krisztusban való hit tesz minden cselekedetet jóvá*

*A mindennapi munkát is hittel kell végezni*

*A hit a keresztyén ember ismertető jele*

*A hit nem sorolható az erények közé*

*A hit Istentől csak jót vár*

*A hit számára a szenvedés áldást jelent*

*Aki önmagában a cselekedetekben bíz, az bálványimádó*

*A hit az igazi bensőséges istentisztelet*

*A törvény célja, hogy hitre neveljen*

*Restnek a törvény a serkentője*

*A hit a gyengéket felkarolja*

*A hívó ember kötelessége másokat hitre elvezetni*

Ezek az alcímek csupán az első parancsolatot magyarázó fejezetből valók, és ez is érzékelteti velünk, mennyire fontos volt Luther számára az, hogy megértesse: „Neked tehát magadévá kell tenned Krisztus példáját, és meg kell értened, hogy Isten éléd tárja és felkínálja neked az ő irgalmát, anélkül, hogy azt megelőzően kiérdemelted volna, a kegyelemnek ez a példája indítson téged a teljes bűnbocsánatban való hitre és bizalomra. Azért hát nem a cselekedetek hozzák létre a hitet, hanem Jézus véreből, sebeiből és halálából fakad és árad ki. Ha aztán látod, hogy Isten annyira szeret, hogy a Fiát is odaadja érted, akkor neked is szeretned kell őt, és kell, hogy Istennek ez az irántunk való szeretete s a mi Isten iránti szeretetünk és ragaszkodásunk létre hozza a bizalmat. Sehol sem olvassuk, hogy valaki cselekedeteivel nyerte volna el a Szentlelket, mert az mindig a Krisztusról és vele együtt az Isten kegyelméről szóló evangélium hallgatásából ered.”

Vedd és olvasd! Luther jócselekedetéről írt értekezése segítsen bennünket abban, hogy a hit dolgainak ismeretében is gyarapodjunk!

Bence Imre

### SAROKKŐ (3.) tanfolyam a Budavárban 2020. január-április

Sarokkő néven 11+1 részes önismereti-hitmélyítő csoportfoglalkozás indul 12 fő részére 2020. január 23-tól, csütörtökönként 17.50–19.30 között a Sára teremben. A foglalkozásokat Péter Zoltán lelkész, mentálhigiénés lelki-gondozó vezeti. Olyan gyülekezeti tagok jelentkezését várjuk, akiknek fontos az önismeretben való fejlődéssel párhuzamosan a testvériség megélése az egymás iránti bizalom, az empátia és türelem révén; akik hitük (ön)vizsgálatában nyitottak mind az értelem, mind az érzelem „üzeneteire”, készek saját érzéseikről kis körben beszélni, és másokat is türelemmel meghallgatni, elfogadni. Célunk támogató közegben lelkileg épülni, egy nyitott szívű és elfogadó közösségben jobban megismerni önmagunkat és tanítványi létünk sarokköveit.

A „tanfolyam” tervezett témái: 1. Én és a jelenem, az érdeklődésem; 2. Én és a gyermekkorom; 3. Én és a keresztség; 4. Hogyan lehet megélni a hitet?; 5. Miért és hogyan lehet imádkozni?; 6. Bálványok és hamis istenek; 7. Jézus Krisztus személye; 8. Mire jó az Úrvacsora?; 9. Félelmek, kétségek, szenvedések – A hit útjába(n)?; 10. Mire jó a Szentlélek?; 11. Én és jövőm a közösségben; 11+1. A tanfolyam „ünnepélyes” lezárása a Nagycsütörtök esti úrvacsorai istentiszteleten.

Jelentkezni Péter Zoltánnál a +36-20-824-2881-es telefonszámon, vagy a [zoltan.peter@lutheran.hu](mailto:zoltan.peter@lutheran.hu) e-mail címen.

## Rövid vallomások a konfirmációról

Gyülekezetünkben idén egy kicsit másképp alakult a konfirmáció, mint azt évtizedeken keresztül megszoktuk: a konfirmációs vizsga és az ünnepi istentisztelet öszre került. A konfirmandusok szüleinek feltett kérdésekre adott válaszokból az derül ki, hogy azok a családok, akik komolyan vették a felkészülést és az ünnepet, igen nagy lelki élményben részesültek.

*Hogy élte meg a család a konfirmációra való felkészülést?*

- A felkészülés fontos feladat; többször beszélgettünk otthon a témáról.
- Erre rövid és velős választ nehéz adni, mert árnyaltabb a kép. Van, akinek fontos volt, örült és értékelte az eseményt, van, akinek nem volt annyira fontos.
- Virággal kettesben készültünk a konfirmációra. Kiolvastuk a Nagy utazás című füzetet, s valóban: egy nagy utazáson vettünk részt a felkészülés alatt. A Bibliában őrzöm a fekete-fehér képet az én konfirmációmról, ahogy állunk a kereszt alatt egy szál tulipánnal 1987-ben. Egy másik képen Nóra lányom áll a templom előtt konfirmáció alkalmával, fehér ruhában 2015-ben. S most 2019-ben Virág kapott egy megerősítést. Boldog vagyok! Előkerültek évszámok, fényképek, emlékek. Igyekeztem azon a héten magamban figyelni a belső hangra. Talán többször kellene ezt így...
- Bence fiunk néhány hét késéssel csatlakozott a konfirmandus csoporthoz. Nagyon köszönjük a lehetőséget, amit ezzel megkaptunk – s mellette a barátságos biztatást, a szeretetteljes elfogadást, mely megkönnyítette számára az új közösségbe való beilleszkedést. Ami számunkra a legfontosabb: azzal, hogy fiunk elkezdte a felkészülést, a család is egyre közelebb került az evangélikus egyházhoz, egyre inkább megismertük és bekapcsolódtunk a gyülekezet életébe. Tavasszal már együtt vettünk részt a gyülekezeti hétvégén Balatonszárszón, és azóta is igyekszünk ott lenni a közösségi alkalmakon.
- Hullámhegy, hullámvölgy. A foglalkozások után én vártam őket a kocsival, és hazáig beszélgettünk az elhangzottakról. Ez alapján mondom: voltak olyan periódusok, amikor a gyerekek maguktól meséltek, és volt olyan is, amikor nem figyeltek. De meggyőződésem, hogy a gyerek lassan érő gyümölcs, és azok az alkalmak is hasznosak voltak, amelyeket „ellazsáltak”. Mikor nyáron Izraelben jártunk, sokszor ők voltak az idegenvezetők – a legnagyobb örömünkre. Olyan dolgokat mondtak, amik őszintén megleptek minket.

*Mi volt a benyomásuk a vizsga kvízzátékáról?*

- Nekünk, szülőknél nagyon látványos volt a vizsga, fantasztikusan sokrétű, sokszínű, mai eszközökkel tarkított – rengeteg munka lehetett benne. Ugyanakkor a gyerekeknek talán kevesebb stresszt jelent a színdarab előadása. S az is fontos, hogy kívül kerül egy csapatba: a konfirmandus barátaival, vagy akiket érdekel a téma, vagy esetleg olyan társakkal, akik nemigen motiváltak, s akkor eléggé egyedül érzi magát.
- Nagyon jó kezdeményezés, a modern technika eszközeivel a résztvevőknek érdekesebb és izgalmasabb volt a számadás a tanult anyagról.

- A konfirmációs vizsga nagyon tetszett. A mai gyerekeket nagyon leköti a számítógép és a mobiltelefon, s magukénak érezték a feladatokat, láthatóan lelkesen dolgoztak együtt.
- Nem volt egyszerű feladat és nagyon hálásak vagyunk Imsinek, hogy ennyire lelkiismeretesen készült több héten keresztül a vetélkedőre. Kitartó szorgalmának és odaadó munkájának meg is lett a gyümölcse, mert véleményünk szerint nagyon jól sikerült a „vizsga”. Sok fontos és érdekes témában, többféle típusú játékban mérhették össze tudásukat a csapatok. Egy-egy téma kapcsán még mi, felnőttek is hallhattunk olyan új megközelítést, információt, amivel bővíthettük ismereteinket.
- Igazi játékvezetőként Imsi kellően rugalmasan kezelte a helyzetet: ha úgy ítélte meg, eltért a tervezett forgatókönyvtől – minden igyekezetével azon volt, hogy a játék a „versengő” konfirmandusok és a közönség soraiban részt vevő családtagok, ismerősök számára is kellően élvezetes és izgalmas legyen, jó hangulatban teljen.
- A kvízzjáték briliáns volt. Nagyon korszerű, nagyon humánus, nagyon érdekes. A gyerekek érdekeltté voltak téve, a tudás lett az érték; látszott rajtuk, hogy élvezik a dolgot. Ez egy nagyon jó út.

*Mi jelentett élményt, ajándékot, lelki eledelt a konfirmációs istentiszteleten?*

- Nagy ajándék a személyesség, a nekik szóló prédikáció, a személyes áldás – köszönjük, hogy a kapott ige az ajándék Bibliába névre szólóan került bele. S öröm, hogy ilyen alkalmakkor együtt tudnak örülni a szülők, nagyszülők, keresztszülők és a tágabb rokonság is – a gyülekezettel együtt.
- Ha szabad mondani, jó volt a koreográfia. Megható az együttes bevonulás, az alkalomhoz illő ruházat, a lebonyolítás (liturgia). Ezek összességükben hozzájárultak a fokozott szakrális élményhez.
- Az istentiszteleten a legfelelőbb élmény számomra az volt, mikor Virág először vette magához az úrvacsorát, és amikor a kereszt alatt állva mondhattam el Krisztus tanítását a parancsolatokról: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Szeresd felebarátodat, mint magadat!
- Nekünk egyértelműen az jelentette a nagy érzelmi és lelki töltetet, hogy Bence a keresztségben is ezen az istentiszteleten részesült. Nem lehet elfelejteni azt a pillanatot, amikor egyedül áll a lelkész előtt és megvallja hitét, majd nem sokkal ezután, a konfirmációval ezt meg is erősíti... Ez igazi kegyelmi ajándék volt családunknak. Ezúton köszönjük mindazoknak, akik a decemberi bemutatkozó istentisztelet után Bence fényképét vitték haza magukkal és együtt imádkoztak érte velünk, szülőkkel.
- Nekem a hit nagyon szemérmes dolog, nem szeretek róla a családon kívül beszélni... Szóval elérékenyültem, „megkönnyeztem”.

*Mit tesznek azért, hogy gyermekük ne „kikonfirmálkoddjon”, hanem aktív maradjon gyülekezetünkben?*

- Igyekszünk érzelmi kötődését fenntartani, támogatni, közösen eljárni a gyülekezeti alkalmakra.
- Szóbeli elbeszélgetés a hitről és a gyülekezethez tartozás fontosságáról. Legyen büszke arra, hogy evangélikus. Sajnos ezt az iskolában nem tanítják.
- A MÉRTÉK alkalmakat nagyon szeretjük péntekenként. Fantasztikus, hogy mindenki megtalálja a korosztálya szerinti csoportot, közösséget. Jó idetartozni! Hiszem, illetve inkább már tudom, hogy ezek a barátságok egy életre szólnak, hiszen sokan vagyunk, akik velem konfirmáltak, s még ma is eljönnek közénk az alkalmakra – gyerekestül, családotstul.
- Bár a döntés a fiunk kezében volt, Bence továbbra is szívesen látogatja péntekenként a MÉRTÉK alkalmakat. Külön öröm számára, hogy idén a „kis-ifiknek” Imsi tartja az órákat, mert őt nagyon megszerette az elmúlt év során, hiányzott volna neki a vele való közvetlen, személyes kapcsolat. A hétfégi istentiszteleteken is igyekszünk minél többször részt venni, de nem hiányozhatunk a havonta megrendezendő ifjúsági zenés alkalmakról sem.
- A konfirmáció után egy kicsit magukra hagytam őket; figyeltem, merre tekerednek a gondolataik. Nagy még a káosz, még mindig nem elég érettek, és nem tudják, mi tesz nekik jót. Ezért úgy döntöttem, még egy ideig terelgetni fogom őket, az Egyház szárnyai alá. Az otthoni beszélgetések természetesen folytatódnak, azok pótolhatatlanok.

*Mivel buzdítanák a jövő évi konfirmadusokat?*

- Jelentsen örömet számukra az, hogy betagozódhatnak egy támaszt nyújtó, lelkiekben egymást gazdagító közösségbe.
- Hogy legyenek büszke evangélikusok. Barátkozzanak össze, tartsák lehetőségeik szerint a továbbiakban is a kapcsolatot egymással. Gondolják át, hogy a jövőben az optimális családi életüknek az is egy adaléka lehet, hogy ugyanazon egyház hívei és gondolkodásuk ebben (is) megegyezik.
- Nagy utazás és együtt vagyunk ezen az úton – csak remélni tudom, hogy még maradunk is nagyon sokáig.
- Mivel Hanga lányunk éppen jövőre fog konfirmálni, ezért érintettek vagyunk és tapasztalatból tudjuk: jó kis közösség gyűlt össze, Zoli és Rita nagyon értenek a fiatalok nyelvén. Hangát soha nem kell buzdítani, minden héten nagyon várja a pénteki alkalmakat és hazatérve mindig örömmel és boldogan mesél a hit-tanóráról.
- Talán azzal a példával, hogy ha elmennek és megtapasztalnak egy új világot (legyen az nyáron egy új hely vagy télen egy új sport, vagy csak megtanul egy új receptet), akkor az mennyire jó nekik. Nyilván ezt már mindenki megtapasztalta. Na itt ugyanez lesz, csak a köbön, mert nemcsak egy izgalmas korba csöppennek vissza, nemcsak megértik, hogy a szülők mit, miért csinálnak, de mesélhetik azt is, hogy a világ miképpen van összerakva, mi a mozgatóereje.

## Karácsonyok

*Gyülekezetünk tagja, Vargha Magdolna osztotta meg velünk karácsonyi gondolatait. Egy másik képes karácsonyi meséje **Így történt...** címmel a honlapunkon olvasható.*



Ez az elveszett kislány az óriási karácsonyfa mellett az Édesanyám. Már majd 10 éve halott. Nagyon tudott ünnepelni. Hétven voltunk gyerekek, nagy szegénységben nőttünk fel, de mégsem éreztük soha annak. Mert a szűkös hétköznapiak mellett mindig voltak varázslatos ünnepek, jó illatú karácsonyok, különle-

ges előjogokkal járó születésnapok.

Aztán felnőttünk, szétrebbentünk, de a híres Maros utcai karácsonyokra még mindig visszajártunk – unokástul. A szüleim nyugdíjasként is igyekeztek minden kisebb-nagyobb családtagnak kitalálni valami különleges meglepetést. A testvéreim betlehemeszt tanultak be, én karácsonyi mesét írtam vagy karácsonyi lemezt készítettem.

A saját családomban is tovább vittem a várakozás örömét. Három evangéliumból hosszú papírcsíkokra írtam a gyerekeimnek a karácsonyi történetet, kis zsákjaikba pedig ajándékot töltöttem.

Karácsony este nálam is 14-en ülünk körül az asztalt, már angyalkák is vannak. Karácsonyfagyújtás előtt – ahogy gyerekkoromban – nagyon sokat éneklünk: azt az éneket is, amit apukám még 1957-ben a börtönben tanult. Az aprónép ilyenkor már nyugtalan, de még felolvasom a karácsonyi történetet, körbeölegetjük egymást – én sírdogálok, a szüleimre gondolok és csak utána ülünk asztalhoz.

Áldott ünnepeket!

Vargha Magdolna





## Hírek

- Október 5-én interaktív kvízzjáték keretében tettek bizonyosságot tudásukról és jártasságukról a konfirmandusok. Október 6-án a konfirmációi istentiszteleten először vett úrvacsorát *Benyó Hanga, Farkas Eszter, Katula Ákos, Katula Balázs, Katula Panni, Kovács Kinga, Molnár Maja, Nagy Domonkos, Nádorvári Huba, Ócsag Blanka, Ócsag Flóra, Schneller Bence, Schultz Dániel, Szirmai Julianna, Szoboszlai Virág és Zsigmond Ella*.
- Október 7–10. között *Mi lakik mélyen a szívedben?* címmel lelkészakadémiai kurzus volt a bakonybéli Bencés Vendégházban a keresztyén meditáció témaköréből. Gyülekezetünkben *Bence Imre* vett részt az eseményen.
- Október 13-án *Balicza Iván* ny. lelkész szolgált az istentiszteletünkön unokája keresztelője alkalmából. Gyülekezetünk vendége volt a németországi *Minden* városának gyülekezeti kórusa.
- Október 18-án és 25-én Schulek Frigyes építész halálának 100. évfordulója alkalmából a Mátyás-templommal közösen szervezett előadás-sorozat került megrendezésre. Templomunkban *Schulek János* építész tartott előadást dédnagyapja életéről és munkásságáról.
- Október 20-án ünnepeltük templomunk 124 éves „születésnapját”. Ez alkalomból áldást kértünk a házasságokra is. Elsőként *Madocsi Miklós* nyugdíjas lelkész és felesége, *Márta néni* lépett az oltárhoz, akik 65 éves házassági évfordulójukat ünnepelték az idén.
- Október 20-án este *Ezért énekelek...* címmel a Budavári Gospel Kórus születésnap koncertjét hallgathatták meg az érdeklődők. Az idén 8 éves kórusunk afrikai énekekkel és afro-amerikai gospelekkel szolgált *Szuhai Mónika* vezetésével. Zongorán kísért: *Tarczali András*.
- Október 28–30. között reformációi sorozat volt Budagyöngyén a kápolnában, melyen *A reformáció áldásai* címmel hangzottak el igehirdetések.
- Október 30-án reformációi alkalom volt a Völgy Utcai Ökumenikus Óvodában. *Bence Imre* színes játékkal elevenítette meg Luther Márton életét az óvoda protestáns csoportjaiban.
- Október 1-jén *Bence Imre* részt vett a Család-barát Magazin felvételén a Magyar Televízió székházában: a november 2-i adásban az emlékezés fontosságáról és a feltámadás reménységéről beszélt. A műsor megtekinthető a <https://mediaklikk.hu/video/csalad-barat-2019-11-02-i-adas> oldalon.
- November 6-án egyházmegyei közgyűlés volt Budahegyvidéken. Gyülekezetünket *Bencéné Szabó Márta, Péter Zoltán* és a megválasztott küldöttek képviselték.
- November 6-án volt az I. kerületi önkormányzat alakuló ülése, melyen *Bence Imre* igazgató lelkész is részt vett.
- November 9-én *Megszólított és vigasztal!* címmel *Bence Imre* tartott zenés evangélizációt Győrújbaráton, az ottani gyülekezeti napon *Szuhai Mónikával*, a Budavári Gospel Kórus vezetőjével közösen.
- November 11-én az Üllői úti evangélikus könyvesboltban *Füller Tímea – Egy papné titkos naplójából* című új könyvét *Péterné Mestery Rita* mutatta be, és beszélgetett a szerzővel.
- November 15-én gyülekezetünkben tartotta a munkatársak lelki napját a Völgy utcai Ökumenikus Óvoda. Az alkalmon közel 40 óvodapedagógus, munkatárs és alkalmazott vett részt.
- November 17-én a *Budavári Schütz Kórus* és a *Pax et Bonum Kórus* közös szolgálattal mutatkozott be templomunkban. Igét hirdetett *Péter Zoltán*.
- November 18–19-én *Péter Zoltán* Bodrogkeresztúron vett részt az egyházunk által szervezett Lelkeszi Életpálya Modell által kötelezően előírt vezetőképző kurzuson.
- November 21–22-én tartottak Balatonszárszón egy lelkészeknek szervezett vezetőképző tréninget, melyet egyházunk szervezett. Trénerként *dr. Joób Máté* és *Bence Imre* vett részt az eseményen.
- November 24-én *Munib Younan* ny. szentföldi evangélikus püspök, az LVSZ korábbi elnöke prédikált gyülekezetünkben *Dr. Fabiny Tamás* tolmácsolásával. Ezen az istentiszteleten emlékeztünk meg az elmúlt egyházi évben elhunyt 27 testvérünkről is.
- November 24-én a Budahegyvidéken megrendezett egyházmegyei kórustalálkozón mindkét énekkarunk képviseltette magát. A *Budavári Schütz Kórust* *Hacknauer Bettina*, a *Budavári Gospel Kórust* *Szuhai Mónika* vezette.

### Lelkeszi Hivatal

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

*Samu Piroska* irodavezető

*Kövesy Emese* gazdasági vezető

**hétfő-péntek: 9.00-13.00**

telefon: **+36-1-356-9736**

mobil: **+36-20-387-9572**

web-lap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: **budavar@lutheran.hu**

**Bence Imre** – igazgató lelkész

Fogadóóra: *kedd 15.00-18.00; péntek 9.00-12.30*

e-mail: [imre.bence@lutheran.hu](mailto:imre.bence@lutheran.hu)

**Bencéné Szabó Márta** – lelkész

Fogadóóra: *szerda 9.00-13.00*

**Péter Zoltán** – lelkész

Fogadóóra: *kedd 9.00-13.00; csütörtök 9.00-13.00*

e-mail: [zoltan.peter@lutheran.hu](mailto:zoltan.peter@lutheran.hu)

**Dr. Fabiny Tamás** – püspök

e-mail: [tamas.fabiny@lutheran.hu](mailto:tamas.fabiny@lutheran.hu)

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató hírlevele

Olvasó-szerkesztő: Váradai Adél

Tördelés: Hegyi András

Grafika: Konczos Éva rajztanár-festőművész

Felelős kiadó: Bence Imre igazgató lelkész

Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.